

Den svenska modellen i gungning

Sanne Malmberg

Migration och invandring är frågor som under de senaste decennierna tagit alltmer plats på den politiska arenan. En orsak till detta är det ökade inflytandet från högerextrema partier i Europa. Denna utveckling har bidragit till en politisering av invandringsfrågan och en normalisering av en högerextrem politisk agenda där flyktingen framställs som ett hot.¹ I Sverige har invandringsfrågan de senaste åren blivit allt mer politiserad vilket har skapat ett gynnsamt klimat för Sverigedemokraterna.² Flyktingfrågan fick ytterligare politisk uppmärksamhet hösten 2015 då över 170 000 människor sökte asyl i Sverige, den högsta siffran asylsökande som någonsin uppmätts i landet.³

---

¹ Schierup, Carl-Ulrik, Ålund, Aleksandra & Neergaard, Anders. "Race" and the upsurge of antagonistic popular movements in Sweden. *Ethnic and Racial Studies*. (2017): 1-18. s. 4-5.

² Lochocki, Timo. 2018. *The Rise of Populism in Western Europe: A Media Analysis on Failed Political Messaging*, Springer, Cham, [[[ ]]] s. 99.

³ Ibid s. 5.

Mottagningssystemet och den svenska modellen sattes på prov då regeringen påstod att flyktingmottagandet hade nått sin gräns. Drastiska åtgärder vidtogs, en tillfällig lagstiftning lades fram med tillfälliga uppehållstillstånd, ID- och gränskontroller och en försvårdad möjlighet till familjeåterförening. I november 2015 stramades lagarna åt ytterligare. Förändringarna i flyktingpolitiken riskerade att luckra upp asylrätten då rätten till asyl blev en exklusiv tillgång snarare än en mänsklig rättighet.⁴

I denna artikel utvärderas Socialdemokraternas invandringsdiskurs genom en undersökning av kongressprotokollen samt de politiska riktlinjerna från 2013 och 2017.⁵ I studien av dokumenten granskas förändringen i Socialdemokraternas språk vad gäller invandringsfrågan. Med hjälp av metodologiska verktyg hämtade från den kritiska diskursanalysen har jag kunnat identifiera en distinkt förändring av invandringsdiskursen.⁶ Med hjälp av Buzan, Weaver och de Wildes teori om säkerhetisering⁷ kan man,

---

⁴ Schierup, Ålund, & Neergaard. "Race" and the upsurge of antagonistic popular movements in Sweden, s. 8.

⁵ Socialdemokraterna. 2013. *Kongressprotokoll 2013*. (Hämtad 2018-04-12). Socialdemokraterna. 2017. *Trygghet i en ny tid – kongressprotokoll*. (Hämtad 2018-04-12). Socialdemokraterna. 2013. *Framtidskontraktet – Beslutad version*. (Hämtad 2018-04-12). Socialdemokraterna. 2017. *Trygghet i en ny tid - politiska riktlinjer*. (Hämtad 2018-04-12).

⁶ Begreppen förklaras ytterligare i Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise. 2000. *Diskursanalys som teori och metod*, Studentlitteratur, Lund. Genom verktyget *etos* går det att undersöka hur uppbyggnaden av en sats kan bidra till att konstruera identiteter. Utifrån *transitivitet* är det möjligt att undersöka hur händelser och processer förbinds eller inte med subjekt och objekt. *Modalitet* används för att undersöka talarens grad av instämmande i texten, "jag tycker det är fel" och "det kan vara fel". När det inte finns någon avsändare kallas det *objektiv modalitet* vilket får ett påstående att låta som sanning, "det är fel". Utifrån det analytiska redskap *intertextualitet* går det att studera förändringen av en diskurs.

⁷ Buzan, Barry, Ole Weaver, Jaap de Wilde. 1998. *Security, A New Framework for Analysis*, Lynne Rienner Publisher, Boulder.

genom att studera de språkliga förändringarna som identifierats i dokumenten, konstatera att en säkerhetisering av invandringsdiskursen har ägt rum.

Språkets påverkan på säkerhetiseringsprocessen

För att djupare förstå den svenska invandringsdiskursen och hur denna har ändrats har jag använt mig av Elisabeth Abiris avhandling *The Securitisation of Migration: Towards an Understanding of Migration Policy Changes in the 1990s: the Case of Sweden*.⁸ Trots att avhandlingen gavs ut år 2000 är studien fortfarande relevant då Sverige stod inför liknande utmaningar på 1990-talet som idag med växande högerextremism, Ny Demokrati då och Sverigedemokraterna idag och en åtstramad flyktingpolitik som resultat. Abiri identifierar en förändring i diskursen vilken hon anser går mot säkerhetisering, bland annat genom ökat fokus på brottsbekämpning och att storskalig invandring beskrivs som ”flyktingströmmar” samt ”en transnationell utmaning” som åtgärdas genom gränskontroll.

Abiri anser att säkerhetiseringen av migrationen legitimerar extremhögerns retorik och anser vidare att ett sådant politiskt läge kan innebära konsekvenser för flyktingars mänskliga rättigheter.⁹ Enligt Buzan, Weaver och de Wildes teori om säkerhetisering konstrueras säkerhetsproblem genom språket.¹⁰ Författarna sammanfattar säkerhet som överlevnad från ett *existentiellt hot*.¹¹

---

⁸ Abiri, Elisabeth. 2000. *The Securitisation of Migration: Towards an Understanding of Migration Policy Changes in the 1990s: the Case of Sweden*, Dept. of Peace and Development Research [Institutionen för freds- och utvecklingsforskning], Univ., Diss. (sammanfattning) Göteborg: Univ., Göteborg, 2000. s. 43.^[1]^[2]

⁹ Ibid. s. 2-9.

¹⁰ Buzan, Barry, Ole Weaver, Jaap de Wilde. *Security, A New Framework for Analysis*, s. 23-26.

¹¹ Fairclough, Norman. 2003. *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*, Routledge, New York. s. 21-24.

Säkerhetsiseringsprocessen bygger i korthet på tre komponenter: 1) Intersubjektiv förståelse för ett existentiellt hot. 2) Vidtagande av extraordinära åtgärder. 3) Mobilisering av särskild enhet samt överträdande av regler.¹²

Det krävs en språklig process för att konstruera en gemensam förståelse för vad som uppfattas som ett säkerhetshot, vilket enligt författarna kallas ”*speech act*”, talakt.¹³ Vid undersökningen av Socialdemokraternas politiska dokument har fokus främst legat vid talakten och på att försöka identifiera den språkliga process och de säkerhetsargument som bidragit till att konstruera flyktingen som ett hot. För att säkerhetsisering ska kunna ske och därmed särskilda åtgärder vidtas krävs det att säkerhetsiseringsaktören, i detta fall Socialdemokraterna som representant för staten, lyckas övertyga en relevant publik om ett existentiellt hot. Säkerhetsisering kan endast ske inom särskilda säkerhetsområden, *sektioner*, till exempel samhällssektorn.¹⁴ Det är inom denna sektor som migration kan konstrueras som ett existentiellt hot.¹⁵

En flyktingpolitik med fokus på mänskliga rättigheter

I samband med undersökningen av Socialdemokraternas invandringsdiskurs från 2013 har framträdande teman kunnat identifieras med hjälp av relevanta sökord: migration, asyl, invandring, integration, flykting och mänskliga rättigheter. De huvudsakliga teman som är framträdande i kongressprotokollet samt i de politiska riktlinjerna från 2013 är mänskliga rättigheter med fokus på asylrätten, solidaritet, en generös och reglerad invandring med individen i centrum och gemensamt ansvar för migrationsfrågorna inom EU med betoning på Sveriges eget ansvar.

---

¹² Ibid s. 22-26.

¹³ Ibid. s. 25-26.

¹⁴ Ibid s. 7.

¹⁵ Ibid s. 120-122.

Vår socialdemokratiska migrationspolitik utgår från en stark solidaritet människor emellan. Sverige ska ha en generös och reglerad invandring. Rätten till asyl är en mänsklig rättighet.¹⁶

Yttrandet beskriver att en solidarisk migrationspolitik med människan i centrum är en viktig del av partiets politiska identitet där medmännisklighet är ett genomgående tema. Detta slås fast som en given del av Socialdemokraternas politik med hjälp av hög modalitet samt uppfattas som en del av deras politiska identitet utifrån etos. Genom transitivitet sammanbinds reglerad invandring med generositet. Inriktningen på mänskliga rättigheter är markant. Genom objektiv modalitet uttrycker Socialdemokraterna att rätten till asyl är av betydelse då det är en mänsklig rättighet.

Det stora hotet mot säkerheten är inte längre främst krig mellan nationer. Hoten är av annat slag: [...] övergrepp mot de mänskliga rättigheterna [...] ¹⁷

Här förklaras säkerhetshotet, utifrån transitivitet, som bland annat övergrepp mot mänskliga rättigheter. Hotbilden utgörs av krig och begreppet säkerhet förstås här som mänsklig säkerhet.

Ett hårdnande språk klätt i säkerhetstermer

De huvudsakliga teman som identifierats i kongressprotokollet från 2017 är ansvar med hänvisning till Sveriges insats hösten 2015, integration, hållbart flyktingmottagande, den tillfälliga lagstiftningen med åtstramade regler och gemensamt asylmottagande inom EU. Ovan nämnda teman finns även med i de politiska riktlinjerna, den beslutade och komprimerade versionen av

---

¹⁶ Socialdemokraterna. 2013. *Kongressprotokoll 2013*. (Hämtad 2018-04-12). s. 148.
Socialdemokraterna. 2013. *Framtidskontraktet – Beslutad version*. (Hämtad 2018-04-12). s. 29.

protokollet. De teman som är mest framträdande i de politiska riktlinjerna är integration och en reglerad invandring med ett delat ansvar inom EU.

Om man bedöms ha ett skyddsbehov får man stanna men har man inte det måste man vara beredd att åka tillbaka. Då varje land har ett ansvar för att ta emot sina egna medborgare. Om vi skulle upphäva detta och införa amnesti går vi i praktiken bort från den reglerade flyktingpolitiken.¹⁸

På ett rakt och tydligt sätt sammanlänkas skyddsbehov till den bedömning som görs under asylprocessen. Detta görs genom objektiv modalitet och transitivitet. Här står lagstiftningen i centrum istället för individen. Det går att tolka att tillit riktas till systemet snarare än till den som är skyddsbehövande. Ansvaret för dem som inte anses ha skyddsbehov tillskrivs de länder där individerna, som nekats asyl, är medborgare. I sista meningen separeras asylrätten från reglerad invandring, vilket tyder på att dessa ej går att kombinera.

Sveriges största humanitära insats i modern tid. Inget land i EU har på senare år tagit lika stort ansvar för den globala flyktingkrisen.¹⁹

Genom att använda ordet ”flyktingkris” läggs det en negativ betoning vid flyktingmottagandet vilket tolkas som en belastning för Sverige. Buzan m.fl. hävdar även att ordet kris ofta används för att legitimera säkerhetsåtgärder. Detta tyder på att en säkerhetisering av diskursen skett 2015.

På hösten blev situationen ohållbar. Ett bra mottagande kunde inte längre garanteras och flera grundläggande samhällsfunktioner sviktade.

Socialdemokraterna. 2017. *Trygghet i en ny tid – kongressprotokoll*. (Hämtad 2018-04-12). s. 131-132.

Socialdemokraterna. 2017. *Trygghet i en ny tid – kongressprotokoll*. (Hämtad 2018-04-12). s. 29.

Det ledde fram till att regeringen drev igenom en tillfällig asyltagstiftning /.../”²⁰

Stycket beskriver hösten 2015 som ett händelseförlopp, genom objektiv modalitet. Det ökade flyktingmottagandet beskrivs som ohållbart på grund av den omfattande organisatoriska belastningen på det svenska mottagningssystemet. Det går att tolka att flyktingarna hotade det svenska samhället genom att få ”grundläggande samhällsfunktioner” att svikta. Hotet beskrivs vara riktat mot den politiska sektorn. Den tillfälliga asyltagstiftningen beskrivs som en naturlig och nödvändig följd av den ökade pressen flyktingarna hade på samhället, med hjälp av transitivitet.

En förändrad invandringsdiskurs

Efter att ha analyserat kongressdokumenten och de politiska riktlinjerna går det att tydligt se en förändring av Socialdemokraternas invandringsdiskurs. Flera av de teman som diskuterats ovan har fått en ny betydelse och ett ändrat perspektiv. Mest utmärkande var det ökade fokus som invandringsfrågan fått i dokumenten från 2017 men även att sökordet mänskliga rättigheter fick nästan dubbelt så många träffar i kongressprotokollet från 2013 och tre gånger så många i dokumentet för politiska riktlinjer från samma år.

I 2013 års diskurs är betydelsen av reglerad invandring ett generöst flyktingmottagande som inriktar sig på mänskliga rättigheter med asylrätten och individen i centrum. Asylrätten utgör en norm och förklaras som en viktig del av Socialdemokraternas politiska identitet vilken sammankopplas med medmänsklighet och solidaritet. Socialdemokraten Elizabeth Salomonsson lyfter även fram att det finns utrymme för förbättring vad gäller flyktingmottagandet, vilket tyder på mottagandesystemets uppfattade flexibilitet. Fokus läggs på flyktingen som skyddsbehövande.

Socialdemokraterna. 2017. *Trygghet i en ny tid – kongressprotokoll*. (Hämtad 2018-04-12). s. 106.

Reglerad invandring får en ny betydelse utifrån invandringsdiskursen 2017 där lagstiftningen står i centrum istället för individen. Betoning läggs på att det är systemet som reglerar vem som får komma in i Sverige och därmed vem som är i behov av skydd. På så sätt utgår Socialdemokraterna inte längre från allas rätt till asyl utan lägger istället vikt vid dem som anses vara skyddsbehövande enligt rådande lagstiftning. Det framkommer vidare att asylrätten inte längre går att kombinera med den reglerade invandringen. Reglerad invandring kan därför förstås som en motsats till amnesti. Då den tillfälliga lagen med temporära uppehållstillstånd försvaras går det att tolka att asylrätten inte längre är en del av Socialdemokraternas politiska identitet. Den flexibilitet som Salomonsson beskrev 2013 finns 2017 inte kvar då mottagningssystemet anses ha nått sin gräns.

Säkerhet handlar i invandringsdiskursen 2013 om mänsklig säkerhet. Trygghet, vilket går in under temat säkerhet, används i samband med skydd, genom asyl, för människor på flykt. Återigen står individen i centrum. Hotbilden utgörs av krig och konflikter och människor som tvingas fly ses som skyddsbehövande. Begreppet får en ny betydelse i samband med invandringsdiskursen 2017. Här uppfattas krig och konflikter utifrån dess påverkan på ”oss” vilket syftar på Sverige och i EU. Hotbilden utgörs snarare av det ökade flyktingmottagandet som anses hota välfärdsstaten och det svenska mottagningssystemet.

Detta tydliggörs när mottagandet beskrivs som att det leder till att grundläggande samhällsfunktioner riskerar att svikta. Hotbilden betonas även genom beskrivningen av flyktingmottagandet som en av vår tids största utmaningar samt genom användandet av ord som ”kris” och metaforer som ”flyktingströmmar”. Att hotet riktas mot välfärdsmodellen tydliggörs när hotbilden även beskrivs utifrån exempel som uppkomsten av parallellsamhällen med en svart arbetsmarknad som följd, vilket utgör motsatsen till en välfungerande välfärdsstat. Säkerhet förstås alltså som systemets säkerhet snarare än individens.

Säkerhetiseringsprocessen och den förändrade hotbilden

Tidigare beskrevs den reglerade invandringen som generös med fokus på asyl som en mänsklig rättighet. Invandringsdiskursen utgår nu från statens perspektiv snarare än individens. Flyktingmottagande kretsar kring vad som är hållbart för den svenska modellen med fokus på systemets kapacitet och säkerhet snarare än på flyktingens säkerhet. Detta visar att hotbilden har ändrats. Hotet från krig och konflikter beskrevs 2013 som ett hot mot mänsklig säkerhet. 2017 uppfattas hotet istället vara riktat mot Sverige och EU, genom att ett ökande antal flyktingar i behov av skydd anses belasta de svenska och europeiska mottagningssystemen. Liknande retorik användes även för att legitimera de särskilda åtgärder som vidtogs hösten 2015. Buzan m.fl. förklarar att ett ökat fokus på säkerhet har i syfte att stabilisera hotfulla situationer vilket belastningen från flyktingmottagandet beskrevs som. Ett exempel på detta är när en fråga hanteras genom särskilda åtgärder, likt de åtgärder som vidtogs hösten 2015.²¹ Att benämna något som en kris är enligt Buzan m.fl. ett sätt att legitimera sådana åtgärder.²²

På så sätt går det att säga att Socialdemokraterna genom sitt språk konstruerade en hotbild riktad mot den svenska modellen. Detta är vad Buzan m.fl. benämner som den talakt som utgör en del av säkerhetiseringsprocessen. Socialdemokraternas talakt möjliggjorde vidtagandet av de extraordinära åtgärderna hösten 2015 samt legitimerar Socialdemokraternas invandringsdiskurs 2017. Avslutningsvis går det att konstatera att en säkerhetisering av invandringsdiskursen har skett, vilken går att identifiera genom det språk som används för att beskriva händelseprocessen hösten 2015 och den tillfälliga lagstiftningen.

Den retorik som möjliggjorde säkerhetiseringen av flyktingfrågan 2015 upprätthålls genom det språk som används i invandringsdiskursen 2017 då flyktingmottagandet fortfarande uppfattas som ett hot mot den svenska

---

Buzan, Weaver, de Wilde. *Security. A New Framework for Analysis*. s. 28-29.

²² Ibid. s. 22-26.

modellen samt att den tillfälliga lagstiftningen fortfarande anses vara nödvändig. Det existentiella hotet är inte direkt uttalat men utifrån den hotbild det ökade antal flyktingar utgör går det att identifiera flyktingar som det existentiella hotet.

Detta tydliggörs genom att flyktingsituationen 2015 beskrivs som en "kris" och vidare som ett hot mot grundläggande samhällsfunktioner med hänvisning till den svenska modellen. Att flyktingantalet beskrivs genom metaforer som "flyktingströmmar" gör att själva hotet även kan uppfattas som ett hot mot samhällssektorn, gruppens identitet, då det signalerar att samhället blir "översvämmat" av flyktingar.²³ I samband med ett ökat fokus på klassiska säkerhetsåtgärder som id- och gränskontroller, i syfte att skydda staten, går det även att identifiera den militära sektorn vilken kombineras med den politiska sektorn. Detta innebär en ökad kontroll av vem som släpps in i Sverige vilket är en säkerhetsfråga som sammankopplas med den reglerade invandringen där tillit riktas åt de åtstramande lagarna snarare än till den skyddsbehövande individen. Genom talakten upprätthålls de tillfälliga lagarna även efter den så kallade "flyktingkrisen" då liknande termer används för att upprätthålla den upplevda hotbilden.

Med hänvisning till Helge Jordheims språkkritiska verk *Läsningens vetenskap: utkast till en ny filologi* går det att klargöra språkets värdeladdade och praktiska betydelse då genomförandet av politiska åtgärder är helt beroende av vilken verklighet som beskrivs.²⁴ Att flyktingmottagandet 2015 beskrevs som en "kris" var alltså en förutsättning för säkerhetsiseringsprocessen och legitimerandet av de särskilda åtgärderna. Språket möjliggör således maktutövande. Genom att göra en djupgående analys av språket i Socialdemokraternas politiska dokument är det möjligt att ifrågasätta den rådande invandringsdiskursen och klä av makten.

---

²³ Ibid. s. 121. 11 SEP

²⁴ Jordheim, Helge. 2003. *Läsningens vetenskap: utkast till en ny filologi*, Anthropos, Göteborg, s. 17.

En säkerhetiseringsretorik som går tillbaka till 1990-talet

Likt Abiri har jag genom undersökningen av Socialdemokraternas språk identifierat en förändring i diskursen som tyder på säkerhetisering. Min studie skiljer sig dock från Abiris då min undersökning utgår från 2010-talet och Abiris från 1990-talet. Att det finns genomgående likheter mellan dessa två tidsperioder är intressant att notera. I likhet med den invandringsdiskurs Abiri identifierat finns det tydliga tecken på att inriktningen på säkerhet inom diskursen finns kvar idag. Detta går att se genom Socialdemokraternas språkanvändning, till exempel genom hur de beskriver storskalig invandring som ”flyktingströmmar” och att migration beskrivs som en transnationell utmaning. Under båda tidsperioderna togs det till säkerhetsåtgärder som kontroll över gränser och en striktare asylpolitik för att hantera migrationen. Vad som är intressant när man jämför våra studier är att även Abiri beskriver en liknande förändring i Socialdemokraternas språk där flyktingen utgör ett hot. Detta tyder på att säkerhetiseringen av Socialdemokraternas invandringsdiskurs började redan på 1990-talet.

Abiri anser vidare att säkerhetiseringen av migrationen legitimerar extremhögerens retorik vilket, enligt henne, i längden kan få konsekvenser för mänskliga rättigheter.²⁵ Denna förändring går tydligt att se även idag genom Socialdemokraternas ändrade perspektiv på invandringsdiskursen där mänskliga rättigheter gått från att vara ett genomgående tema 2013 till att 2017 knappt behandlas alls. Med 2013 års diskurs i åtanke, där mänsklig säkerhet stod i centrum, finns det tolkningsutrymme för att en ”avsäkerhetisering” av migrationsdiskursen skedde under 2000-talet efter Abiris undersökning men att migrationsdiskursen säkerhetiserades återigen hösten 2015. Den minskade inriktningen på mänskliga rättigheter har inverkan på hur begreppet säkerhet gått från att handla om flyktingens säkerhet till att handla om välfärdsstatens, den svenska modellens, säkerhet.

---

²⁵ Abiri. *The Securitisation of migration: Towards an understanding of Migration Policy Changes in the 1990s: the Case of Sweden*, s. 2-9.

Flyktingen utmålas som ett existentiellt hot genom användandet av ord som ”kris” och ”flyktingströmmar”. Denna säkerhetsiseringsprocess resulterade i den tillfälliga asyltagningstiftningen med osäkra uppehållstillstånd, ID-och gränskontroller samt begränsad familjeåterförening. Utifrån analysen går det därmed att konstatera att en säkerhetsisering redan har skett i och med de särskilda åtgärder som genomfördes hösten 2015 men att hotbilden, där flyktingar utgör ett hot mot den svenska välfärdsmodellen, fortfarande upprätthålls med hjälp av språket. Det är värt att tillägga Socialdemokraterna den 4 maj 2018 deklarerade att de ville permanent den tillfälliga lagstiftningen och därmed lägga Sverige på EU:s miniminivå för flyktingmottagande.²⁶ Studiens resultat tyder på att språket som framförs i politiska dokument och det perspektiv som därmed skildras har direkt påverkan på de politiska beslut och handlingar som följer.

---

²⁶ Socialdemokraterna. En trygg migrationspolitik för en ny tid. <https://www.socialdemokraterna.se/aktuellt/2018/en-trygg-migrationspolitik-for-en-ny-tid/>. (Hämtad 2018-05-10).

Referenser

- Abiri, Elisabeth, *The Securitisation of Migration: Towards an Understanding of Migration Policy Changes in the 1990s : the Case of Sweden*, Dept. of Peace and Development Research [Institutionen för freds- och utvecklingsforskning], Univ., Diss. (sammanfattning) Göteborg: Univ., Göteborg, 2000.
- Buzan, Barry, Ole Weaver, Jaap de Wilde, 1998. *Security. A New Framework for Analysis*, Lynne Rienner Publisher, Boulder.
- Fairclough, Norman, *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*, Routledge, New York, 2003.
- Jordheim, Helge, *Läsningens vetenskap: utkast till en ny filologi*, Anthropos, Göteborg, 2003.
- Krzyżanowski, Michał. "We Are a Small Country That Has Done Enormously Lot": The 'Refugee Crisis' and the Hybrid Discourse of Politicizing Immigration in Sweden. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*. (2017): pp. 1-21.
- Lochocki, Timo. *The Rise of Populism in Western Europe. A Media Analysis on Failed Political Messaging*, Springer, Cham, 2018.
- Schierup, Carl-Ulrik, Ålund, Aleksandra & Neergaard, Anders. "Race" and the Upsurge of Antagonistic Popular Movements in Sweden. *Ethnic and Racial Studies* (2017): pp. 1-18.
- Socialdemokraterna. En trygg migrationspolitik för en ny tid. <https://www.socialdemokraterna.se/aktuellt/2018/en-trygg-migrationspolitik-for-en-ny-tid/>. (Hämtad 2018-05-10).
- Socialdemokraterna. 2013. *Framtidskontraktet – Beslutad version*. (Hämtad 2018-04-12).
- Socialdemokraterna. 2013. *Kongressprotokoll 2013*. (Hämtad 2018-04-12).
- Socialdemokraterna. 2017. *Trygghet i en ny tid – kongressprotokoll*. (Hämtad 2018-04-12).
- Socialdemokraterna. 2017. *Trygghet i en ny tid - politiska riktlinjer*. (Hämtad 2018-04-12).
- Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise, *Diskursanalys som teori och metod*, Studentlitteratur, Lund, 2000.